

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie

(kształcenie według podstawy programowej z 2017 r.)

Opiekun medyczny
532102

 **CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

Warszawa 2017

Informator opracowała Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Łomży.

Spis treści

Wstęp	4
Informacje o zawodzie	6
1. Zadania zawodowe.....	6
2. Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie	6
3. Możliwości kształcenia w zawodzie	6
Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań	7
Kwalifikacja MS.04. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	7
1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu	7
2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu oraz kryteria oceniania	11
Podstawa programowa kształcenia w zawodzie	14

WSTĘP

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie jest podzielony na dwie części:

- pierwsza zawiera informacje ogólne o zawodzie oraz możliwości dalszego kształcenia w zawodzie, uzupełniania wykształcenia w różnych formach,
- druga zawiera wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań oraz podstawę programową dla zawodu.

Do każdej kwalifikacji, do każdego zestawu efektów kształcenia, zostały wybrane umiejętności reprezentatywne dla zawodu. Do tych umiejętności przypisano najważniejsze wymagania ogólne jako rozwinięcia oraz zamieszczono przykładowe zadanie z podaną odpowiedzią prawidłową.

Zamieszczony jest również przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji w zawodzie.

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich przykładowych zadań, które mogą wystąpić w arkuszach egzaminacyjnych. Informator nie może być główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w zawodzie, a kształcenie powinno odbywać się zgodnie z programami nauczania opracowanymi według obowiązującej podstawy programowej kształcenia w zawodzie.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzany:

- a. z zakresu danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub w zawodach zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego,
- b. na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

Przez kwalifikację w zawodzie należy rozumieć wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji.

Część pisemna egzaminu trwa 60 minut i przeprowadzana jest w formie testu składającego się z 40 zadań zamkniętych, zawierających cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna jest prawidłowa. Można uzyskać max. 40 punktów. Część pisemna egzaminu jest przeprowadzana z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu lub arkuszy i kart odpowiedzi.

Część praktyczna egzaminu jest przeprowadzana w formie zadania praktycznego i polega na wykonaniu przez zdającego zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym na stanowisku egzaminacyjnym. Część praktyczna egzaminu jest przeprowadzana według modelu (formy):

- a. w (wykonanie) – gdy rezultatem końcowym jest wyrób lub usługa,
- b. wk (wykonanie przy komputerze) – gdy rezultatem końcowym jest wyrób lub usługa, uzyskana z wykorzystaniem komputera,
- c. d (dokumentacja) – gdy jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja,
- d. dk (dokumentacja przy komputerze) – gdy jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja uzyskana z wykorzystaniem komputera.

Oczekiwane rezultaty zadania podlegają ocenie przez egzaminatora w trakcie trwania egzaminu lub po jego zakończeniu, zgodnie z podanymi kryteriami.

Przed przystąpieniem do dalszej lektury *Informatora* warto zapoznać się z ogólnymi zasadami obowiązującymi na egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie od roku szkolnego 2017/2018. Są one określone w ustawie o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 r. (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz.1943 ze zm.) oraz *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie* oraz w formie skróconej w części ogólnej *Informatora o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie od roku szkolnego 2017/2018*, dostępnej na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (www.cke.edu.pl) oraz na stronach internetowych okręgowych komisji egzaminacyjnych.

INFORMACJE O ZAWODZIE

1. Zadania zawodowe

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **opiekun medyczny** powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) rozpoznawania i rozwiązywania problemów opiekuńczych osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stopniu zaawansowania choroby i w różnym wieku;
- 2) pomagania osobie chorej i niesamodzielnej w zaspakajaniu potrzeb bio-psycho-społecznych;
- 3) asystowania pielęgniarce i innemu personelowi medycznemu podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych;
- 4) konserwacji, dezynfekcji przyborów i narzędzi stosowanych podczas wykonywania zabiegów;
- 5) podejmowania współpracy z zespołem opiekuńczym i terapeutycznym podczas świadczenia usług z zakresu opieki medycznej nad osobą chorą i niesamodzielną.

2. Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie

W zawodzie **opiekun medyczny** wyodrębniono jedną kwalifikację.

Numer kwalifikacji (kolejność w zawodzie)	Symbol kwalifikacji z podstawy programowej	Nazwa kwalifikacji
K1	MS.04	<i>Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej</i>

3. Możliwości kształcenia w zawodzie

Od roku szkolnego 2017/2018 kształcenie w zawodzie **opiekun medyczny** jest realizowane w klasach pierwszych szkoły policealnej o rocznym okresie nauczania.

Od dnia 1 stycznia 2020 r. przewidziano możliwość kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w zakresie kwalifikacji *MS.04 Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej*.

WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ

Kwalifikacja K1

MS.04. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji MS.04. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

1.1. Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej

Umiejętność 1) charakteryzuje rozwój psychofizyczny człowieka w poszczególnych fazach życia, na przykład:

- określa cechy rozwoju psychofizycznego człowieka w poszczególnych fazach życia;
- rozpoznaje skutki problemów wychowawczych i zdrowotnych człowieka w poszczególnych fazach życia.

Przykładowe zadanie 1.

80-letnia kobieta cierpi na postępujące zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa oraz stawów biodrowych. W kontaktach z bliskimi osobami wykazuje niechęć do wychodzenia z domu. Takie zachowanie kobiety jest skutkiem problemów wynikających z powodu

- A. braku aktywności.
- B. braku zainteresowań.
- C. pogorszenia stanu zdrowia.
- D. pogorszenia warunków bytowych.

Odpowiedź prawidłowa: **C.**

Umiejętność 2) określa wpływ choroby na stan psychiczny, sytuację społeczną jednostki i jej rodziny, na przykład:

- rozpoznaje wpływ choroby na stan psychiczny osoby chorej i niesamodzielnej;
- rozpoznaje wpływ choroby na sytuację społeczną jednostki;
- rozróżnia wpływ choroby na stan psychiczny i na sytuację społeczną osoby chorej i niesamodzielnej oraz jej rodziny.

Przykładowe zadanie 2.

Pacjentka chorująca na reumatoidalne zapalenie stawów z widocznymi zmianami w obrębie stawów rąk, ma największe problemy z

- A. samodzielnym poruszaniem się.
- B. organizowaniem czasu wolnego.
- C. wykonywaniem czynności samoobsługowych.
- D. nawiązywaniem kontaktów interpersonalnych.

Odpowiedź prawidłowa: **C.**

Umiejętność 4) uczestniczy w rozpoznawaniu problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej, na przykład:

- określa problemy osoby chorej i niesamodzielnej;
- określa potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej.

Przykładowe zadanie 3.

Ociężałość, zgaga, puste odbijania i wzdęcia mogą świadczyć o problemach osoby chorej i niesamodzielnej związanych z funkcjonowaniem układu

- A. współczulnego.
- B. pokarmowego.
- C. somatycznego.
- D. wydalania.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

1.2. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej

Umiejętność 2) określa wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej, na przykład:

- określa wskazania i przeciwwskazania związane z wykonywaniem czynności higienicznych;
- określa niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności pielęgnacyjnych;
- określa niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności higienicznych.

Przykładowe zadanie 4.

Aby nie dopuścić do wrastania paznokci, podczas wykonywania u osoby chorej i niesamodzielnej toalety stóp, należy ciąć paznokcie

- A. zaokrąglając ich brzegi.
- B. nie zaokrąglając ich brzegów.
- C. rozpoczynając od lewej strony paznokcia.
- D. rozpoczynając od prawej strony paznokcia.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

Umiejętność 5) dobiera metody i techniki wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej, na przykład:

- dobiera metody i techniki wykonywania czynności higienicznych;
- dobiera metody i techniki wykonywania czynności pielęgnacyjnych.

Przykładowe zadanie 5.

Podczas wykonywania toalety krocza kobiety należy zachować kolejność od

- A. pachwin do odbytu.
- B. odbytu do spojenia łonowego.
- C. spojenia łonowego do odbytu.
- D. pachwin do spojenia łonowego.

Odpowiedź prawidłowa: **C.**

Umiejętność 6) stosuje algorytm czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej, na przykład:

- rozróżnia algorytmy czynności higienicznych i pielęgnacyjnych;
- dobiera kolejność czynności higienicznych do potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej;
- dobiera kolejność czynności pielęgnacyjnych do potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej.

Przykładowe zadanie 6.

W jaki sposób należy oklepywać plecy osoby chorej i niesamodzielnej podczas wykonywania czynności pielęgnacyjnych?

- A. Należy oklepywanie rozpocząć od podstawy klatki piersiowej a zakończyć w okolicy nerek.
- B. Należy oklepywanie rozpocząć od podstawy klatki piersiowej a zakończyć u szczytu płuc.
- C. Należy oklepywanie rozpocząć od góry klatki piersiowej a zakończyć u podstawy płuc.
- D. Należy oklepywanie rozpocząć od góry klatki piersiowej a zakończyć w okolicy nerek.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

1.3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną

Umiejętność 1) przestrzega zasad, określa cele, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych, na przykład:

- rozróżnia zasady do wykonywania czynności opiekuńczych;
- określa cele do wykonywania czynności opiekuńczych;
- określa wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych.

Przykładowe zadanie 7.

Zalecono prześcielenie łóżka pacjenta leżącego z objawami duszniczy bolesnej. Którą czynność można pominąć podczas siania łóżka z chorym?

- A. Ułożenie pacjenta na lewym boku i naciągnięcie podkładów.
- B. Ułożenie pacjenta na prawym boku i naciągnięcie podkładów.
- C. Poprawienie poduszek i naciągnięcie prześcieradła na całej długości.
- D. Wyjęcie poduszek na czas prześcielenia dolnych warstw bielizny pościelowej.

Odpowiedź prawidłowa: **D.**

Umiejętność 4) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego, na przykład:

- rozróżnia sprzęt do wykonywania czynności życia codziennego;
- dobiera sprzęt do wykonywanych przez osobę chorą i niesamodzielną czynności życia codziennego.

Przykładowe zadanie 8.

Który ze sprzętów należy zaproponować osobie chorej i niesamodzielnej do wspomagania jej samodzielnego siadania w łóżku?

- A. Drabinkę.
- B. Podpórki pod stopy.
- C. Poduszkę pod głowę.
- D. Wałek pod krętarze udowe.

Odpowiedź prawidłowa: **A.**

Umiejętność 5) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, na przykład:

- rozróżnia sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny;
- dobiera sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny do rodzaju niesprawności.

Przykładowe zadanie 9.

93-letnia podopieczna jest sprawna ruchowo, ale ma zawroty głowy i zaburzenia równowagi. W tej sytuacji opiekun powinien zaproponować podopiecznej

- A. laskę.
- B. balkonik.
- C. kule pachowe.
- D. wózek inwalidzki.

Odpowiedź prawidłowa: **B.**

2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji *MS.04. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej*

Wykonaj podmycie chorej z lekkim niedowładem prawej kończyny dolnej i górnej, zmień pieluchomajtki oraz wymień podkłady: płócienny i gumowy. Chora wymaga pomocy przy siadaniu i zmianie pozycji. Wszystkie czynności wykonaj w łóżku na fantomie osoby dorosłej. Wykonane czynności potwierdź w indywidualnej karcie pielęgnacji chorego (formularz w załączeniu)

INDYWIDUALNA KARTA PIELEGNACJI CHOREGO					
Nazwisko i imię.....					
DATA.....			DATA.....		
Zabiegi pielęgnacyjne	Godzina	Parafka	Zabiegi pielęgnacyjne	Godzina	Parafka
<i>Gimnastyka oddechowa</i>	.....	.....	<i>Zmiana poszewki</i>	.....	.....
<i>Karmienie</i>	.....	.....	<i>Zmiana pieluchomajtek</i>	.....	.....
<i>Mycie głowy</i>	.....	.....	<i>Zmiana podkładu gumowego</i>	.....	.....
<i>Założenie okładu</i>	.....	.....	<i>Zmiana podkładu płóciennego</i>	.....	.....
<i>Oklepywanie pleców</i>	.....	.....	<i>Toaleta jamy ustnej</i>	.....	.....
<i>Podanie basenu</i>	.....	.....			
<i>Słanie łóżka</i>	.....	.....			
<i>Toaleta twarzy</i>	.....	.....			
<i>Toaleta klatki piersiowej</i>	.....	.....			
<i>Zmiana koszuli nocnej</i>	.....	.....			
<i>Zmiana poszwy</i>	.....	.....			
<i>Zmiana prześcieradła</i>	.....	.....			
<i>Toaleta jamy ustnej</i>					

INDYWIDUALNA KARTA PIELĘGNACJI CHOREGO

Nazwisko i imię.....

DATA.....			DATA.....		
Zabiegi pielęgnacyjne	Godzina	Parafka	Zabiegi pielęgnacyjne	Godzina	Parafka
<i>Gimnastyka oddechowa</i>	.....	.....	<i>Zmiana poszewki</i>	.....	.....
<i>Karmienie</i>	.....	.....	<i>Zmiana pieluchomajtek</i>	.....	.....
<i>Mycie głowy</i>	.....	.....	<i>Zmiana podkładu gumowego</i>	.....	.....
<i>Założenie okładu</i>	.....	.....	<i>Zmiana podkładu płóciennego</i>	.....	.....
<i>Oklepywanie pleców</i>	.....	.....	<i>Toaleta jamy ustnej</i>	.....	.....
<i>Podanie basenu</i>	.....	.....			
<i>Słanie łóżka</i>	.....	.....			
<i>Toaleta twarzy</i>	.....	.....			
<i>Toaleta klatki piersiowej</i>	.....	.....			
<i>Zmiana koszuli nocnej</i>	.....	.....			
<i>Zmiana poszwy</i>	.....	.....			
<i>Zmiana prześcieradła</i>	.....	.....			
<i>Toaleta jamy ustnej</i>					

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

Ocenie podlegać będą 3 rezultaty:

- indywidualna karta pielęgnacji chorego,
- zmienione pieluchomajtki,
- wymienione podkłady

oraz

przebieg wykonania podmycia chorej.

Kryteria oceniania wykonania zadania praktycznego będą uwzględniać:

- jakość i kolejność wykonania czynności przygotowawczych,
- jakość i kolejność wykonania podmycia chorej,
- sprawność obsługi osoby chorej i niesamodzielnej,
- stosowanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, podczas wykonywania zabiegu pielęgnacyjnego,
- kompletność i jakość wpisów w Indywidualnej Karty Pielęgnacji Chorego.

Umiejętności sprawdzane zadaniem praktycznym:

1. Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej

5) przewiduje i reaguje na zmieniające się problemy i potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej.

2. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej

3) planuje i organizuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne z uwzględnieniem stanu osoby chorej i niesamodzielnej;

4) przestrzega zasad wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;

5) dobiera metody i techniki wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;

6) stosuje algorytm czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;

12) wykonuje zmianę bielizny osobistej i pościelowej;

13) wykonuje zmianę pieluchomajtek i innych środków absorpcyjnych oraz pomaga w czynnościach fizjologicznych osobie chorej i niesamodzielnej;

18) zapewnia osobie chorej i niesamodzielnej wygodne i bezpieczne ułożenie w łóżku;

22) zapewnia bezpieczeństwo i intymność podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej;

24) przestrzega procedur postępowania z brudną bielizną i użytym sprzętem;

27) posługuje się sprzętem, przyborami, materiałami i środkami zgodnie z ich przeznaczeniem.

Inne zadania praktyczne z zakresu kwalifikacji *MS.04. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej* mogą dotyczyć:

- rozpoznawania i rozwiązywania problemów opiekuńczych osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stopniu zaawansowania choroby i różnym wieku,
- pomagania osobie chorej i niesamodzielnej w zaspokajaniu potrzeb bio-psycho społecznych,
- konserwowania, dezynfekowania przyborów i narzędzi stosowanych podczas wykonywania zabiegów.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUN MEDYCZNY 532102

1. CELE KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie opiekun medyczny powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) rozpoznawania i rozwiązywania problemów opiekuńczych osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stopniu zaawansowania choroby i w różnym wieku;
- 2) pomagania osobie chorej i niesamodzielnej w zaspakajaniu potrzeb bio-psycho-społecznych;
- 3) asystowania pielęgniarce i innemu personelowi medycznemu podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych;
- 4) konserwacji, dezynfekcji przyborów i narzędzi stosowanych podczas wykonywania zabiegów;
- 5) podejmowania współpracy z zespołem opiekuńczym i terapeutycznym podczas świadczenia usług z zakresu opieki medycznej nad osobą chorą i niesamodzielną.

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA

Do wykonywania wyżej wymienionych zadań zawodowych jest niezbędne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, na które składają się:

1) efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów;

(BHP). Bezpieczeństwo i higiena pracy

Uczeń:

- 1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
- 2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
- 3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
- 5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
- 6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
- 7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
- 9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

(PDG). Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej

Uczeń:

- 1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- 2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
- 3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
- 5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
- 6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
- 7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
- 10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
- 11) planuje działania związane z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań;
- 12) stosuje zasady normalizacji;
- 13) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

(JOZ). Język obcy ukierunkowany zawodowo

Uczeń:

- 1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiających realizację zadań zawodowych;
- 2) interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka;
- 3) analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych;
- 4) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;
- 5) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.

(KPS). Kompetencje personalne i społeczne

Uczeń:

- 1) przestrzega zasad kultury i etyki;
- 2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
- 3) potrafi planować działania i zarządzać czasem;
- 4) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 5) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania;
- 6) jest otwarty na zmiany;
- 7) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem;
- 8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 9) przestrzega tajemnicy zawodowej;
- 10) negocjuje warunki porozumień;
- 11) jest komunikatywny;
- 12) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów;
- 13) współpracuje w zespole.

2) efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru medyczno-społecznego, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodach lub grupie zawodów PKZ(MS.a);

PKZ(MS.a) Umiejętności stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodach: opiekun medyczny, terapeuta zajęciowy, ortoptystka, opiekunka dziecięca, technik masażysta, higienistka stomatologiczna, asystentka stomatologiczna, technik ortopeda, technik dentystyczny, protetyk słuchu, technik farmaceutyczny, technik sterylizacji medycznej, technik elektroradiolog, technik elektroniki i informatyki medycznej

Uczeń:

- 1) wyjaśnia ogólną budowę i funkcje organizmu człowieka;
- 2) charakteryzuje podstawowe pojęcia z zakresu zdrowia oraz promocji i profilaktyki zdrowia;
- 3) przestrzega zasad promocji zdrowia i zdrowego stylu życia;
- 4) wyjaśnia pojęcia z zakresu patologii, charakteryzuje objawy i przyczyny zaburzeń oraz zmian chorobowych;
- 5) przestrzega zasad postępowania w przypadku podejrzenia występowania przemocy;
- 6) charakteryzuje stany nagłego zagrożenia życia;
- 7) dokonuje oceny parametrów podstawowych funkcji życiowych;
- 8) udziela, zgodnie z kompetencjami zawodowymi, pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia;
- 9) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym;
- 10) przestrzega zasad bezpieczeństwa związanych z materiałami biologicznie skażonymi;
- 11) przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki;
- 12) komunikuje się z pacjentem, jego rodziną i grupą społeczną;
- 13) charakteryzuje prawne i etyczne uwarunkowania zawodu;
- 14) identyfikuje miejsce i rolę zawodu w ramach organizacji systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i europejskim;
- 15) sporządza, prowadzi i archiwizuje dokumentację medyczną zgodnie z przepisami prawa;
- 16) stosuje przepisy prawa dotyczące realizacji zadań zawodowych;
- 17) współpracuje w zespole wielodyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem;
- 18) charakteryzuje organizację ochrony zdrowia w Polsce;
- 19) wyjaśnia zasady funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce;
- 20) określa źródła i sposoby finansowania świadczeń zdrowotnych;
- 21) wyjaśnia specyfikę rynku usług medycznych;
- 22) przestrzega zasad etycznego postępowania w stosunku do pacjentów oraz współpracowników;
- 23) posługuje się językiem migowym (nie dotyczy zawodu technik masażysta nauczanego w technikum);
- 24) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

3) efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie opiekun medyczny;

MS.04. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

1. Rozpoznawanie problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej

Uczeń:

- 1) charakteryzuje rozwój psychofizyczny człowieka w poszczególnych fazach życia;
- 2) określa wpływ choroby na stan psychiczny, sytuację społeczną jednostki i jej rodziny;
- 3) wykorzystuje metody i źródła zbierania danych do rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej;
- 4) uczestniczy w rozpoznawaniu problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej;
- 5) reaguje na zmieniające się problemy i potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej;
- 6) rozpoznaje poziom wiedzy, umiejętności, motywacji i możliwości w zakresie samoopieki osoby chorej i niesamodzielnej.

2. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej

Uczeń:

- 1) określa cele czynności higienicznych i pielęgnacyjnych;
- 2) określa wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa związane z wykonywaniem czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;
- 3) planuje i organizuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne z uwzględnieniem stanu osoby chorej i niesamodzielnej;
- 4) przestrzega zasad wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;
- 5) dobiera metody i techniki wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;
- 6) stosuje algorytmy czynności higienicznych i pielęgnacyjnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;
- 7) przestrzega zasad postępowania w sytuacjach trudnych wobec osoby chorej i niesamodzielnej;
- 8) ocenia stan higieniczny chorego;
- 9) wykonuje sianie łóżka pustego oraz z osobą chorą i niesamodzielną;
- 10) wykonuje toaletę całego ciała osoby chorej i niesamodzielnej z uwzględnieniem toalety i zabiegów pielęgnacyjnych w obrębie jamy ustnej;
- 11) wykonuje mycie głowy osoby chorej i niesamodzielnej leżącej w łóżku i zakłada czepiec przeciwwszawiczny;
- 12) wykonuje zmianę bielizny osobistej i pościelowej;
- 13) wykonuje zmianę pieluchomajtek i innych środków absorpcyjnych oraz pomaga w czynnościach fizjologicznych osobie chorej i niesamodzielnej;
- 14) wykonuje wymianę cewnika zewnętrznego, worka stomijnego i worka na mocz osobie chorej i niesamodzielnej;
- 15) wykonuje zabiegi przeciwzapalne i kąpiele lecznicze osobie chorej i niesamodzielnej na zlecenie lekarza lub pielęgniarki;
- 16) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza;
- 17) stosuje profilaktykę i pielęgnację przeciwoleżynową u osoby chorej i niesamodzielnej;
- 18) zapewnia osobie chorej i niesamodzielnej wygodne i bezpieczne ułożenie w łóżku;

- 19) pomaga przy zmianie pozycji, wstawaniu i przemieszczaniu się osoby chorej i niesamodzielnej;
- 20) wykonuje czynności usprawniające ruchowo osobę chorą i niesamodzielną;
- 21) karmi osobę chorą i niesamodzielną lub pomaga podczas jej karmienia;
- 22) zapewnia bezpieczeństwo i intymność podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej;
- 23) przekazuje pielęgniarce informacje o zaobserwowanych zmianach w stanie zdrowia osoby chorej i niesamodzielnej;
- 24) przestrzega procedur postępowania z brudną bielizną i zużytym sprzętem;
- 25) stosuje przepisy prawa dotyczące praw pacjenta;
- 26) przeprowadza edukację w zakresie higieny osobistej i zabiegów pielęgnacyjnych;
- 27) posługuje się sprzętem, przyborami, materiałami i środkami zgodnie z ich przeznaczeniem.

3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną

Uczeń:

- 1) przestrzega zasad, określa cele, wskazania i przeciwwskazania do wykonywania czynności opiekuńczych;
- 2) planuje i organizuje czynności opiekuńcze nad osobą chorą i niesamodzielną z uwzględnieniem jej stanu zdrowia;
- 3) zapewnia higienę i estetyczny wygląd otoczenia osoby chorej i niesamodzielnej;
- 4) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego;
- 5) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego;
- 6) aktywizuje osobę chorą i niesamodzielną i organizuje jej czas wolny;
- 7) współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym na rzecz osoby chorej i niesamodzielnej;
- 8) zapewnia bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne osobie chorej i niesamodzielnej podczas wykonywania czynności opiekuńczych;
- 9) pomaga w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do warunków życia w placówkach ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej;
- 10) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian związanych z przewlekłą chorobą lub starością;
- 11) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach trudnych;
- 12) pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w podtrzymywaniu aktywności ruchowej;
- 13) przekazuje pielęgniarce informacje o zmianach w stanie zdrowia osoby chorej i niesamodzielnej zaobserwowanych podczas wykonywania czynności opiekuńczych;
- 14) przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałem podczas wykonywania czynności opiekuńczych nad osobą chorą i niesamodzielną;
- 15) dezynfekuje oraz myje przybory i sprzęt używane podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej.

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Szkoła podejmująca kształcenie w zawodzie opiekun medyczny powinna posiadać następujące pomieszczenia dydaktyczne:

- 1) pracownię anatomiczną, wyposażoną w: modele anatomiczne, foliogramy, programy komputerowe z zakresu anatomii, filmy dydaktyczne, atlasy, plansze dotyczące anatomii człowieka, stanowisko komputerowe dla nauczyciela, z dostępem do Internetu, z drukarką,

ze skanerem, oraz z projektorem multimedialnym, fantomy osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej, defibrylator automatyczny, kołnierze ortopedyczne, środki opatrunkowe;

- 2) pracownię zabiegów higienicznych i pielęgnacyjnych, wyposażoną w: urządzenia sanitarne, przybory i środki higieniczne, łóżka szpitalne z oprzyrządowaniem, szafki przyłóżkowe z regulowanym blatem, pościel, bieliznę pościelową i osobistą, parawany, taborety, pojemnik na brudną bieliznę, pojemniki na odpady, sprzęt do przemieszczania chorych, materace przeciwoślizgowe, udogodnienia dla chorych, takie jak poręcze i ławeczki, fantomy do nauki czynności higienicznych, wyroby medyczne do pielęgnacji pacjenta leżącego, środki pielęgnacyjne, termometry, aparaty do mierzenia ciśnienia, apteczkę pierwszej pomocy.

Kształcenie praktyczne może odbywać się w: pracowniach szkolnych, podmiotach leczniczych oraz innych podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie.

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w podmiocie zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanego zawodu w wymiarze 4 tygodni (160 godzin).

4. MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO¹⁾

Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru medyczno-społecznego stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów	400 godz.
MS.04. Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	320 godz.

¹⁾W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli odpowiednio dla efektów kształcenia: wspólnych dla wszystkich zawodów i wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia, stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów oraz właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.